

Devetdesetletnik France Kresnik iz Kranjske gore

Stari ljudje so modri kot pratika. Če so preživeli dve vojni in dočakali visoko starost, so njihove življenjske izkušnje vredne zlata. Devetdesetletni Kranjskogorčan France Kresnik je takšen izkušen mož. Preživel je dve vojni in še vedno stoji trdno na nogah. Na gorenjskem zraku si je ohranil zdrava pljuča. Zdrav je kot dren.

Zdrav kot dren

Le včasih ga ljudje najdejo v postelji. Ko smo ga obiskali, je ležal na svojem ležišču. Takoj je pojasnil:

— Nisem bolan, samo počivam rad. Tako se zgodi, da me ljudje dobijo pri belem dnevu v postelji.

● Kaj pa vreme, očka? Znano je, da je Kranjska gora naša zimska Meka. Domačini se verjetno najbolj spoznate na vreme in sneg?

— Letos ga ne bo veliko. Preveč je bilo mokrote. Dež nas je zalil do vrat. Prevladovalo bo najbrž suho in mrzlo vreme. V suhih zimah in pri mrazu pa ni veliko snežnih padavin.

● Kako da si upate napovedati tako dolgoročne vremenske napovedi? Ali svoje trditve stresate kar iz rokav?

Obrisal si je sive brke, konjičke si je nekoliko zavihal in napravil prepričevalen obraz.

— Z vremenom imam dolgoletne izkušnje. Spominjam se zim nazaj in jih vzporejam. Veste, so si podobne kot ljudje. Če jih dolgo opazujete, lahko sklepate o njih, preden jih docela spoznate.

Očka Kresnik ni učen vremenoslovec. Domačini pravi, da njegova beseda drži.

Polde Ulaga

SILVANA PAMPANINI, ki se je pred leti še enakovpravno kosala v italijanskem filmu z Gino Lollobrigido in Sophio Loren s svojim ugledom v filmskem svetu ni več zadovoljna. Nad njeno glavo so se začeli zbirati temni oblaki. Ker italijanski filmski proizvajalci vanjo nimajo več posebnega zaupanja, ji ne dajejo novih vlog. Ker je filmska zvezda precej nezaposlena, je sama ustanovila svojo proizvodno hišo. »Kar znajo ostale igravke, znam jaz tudi« — pravi 32-letna igravka, ki pri svoji lepoti še ne namerava filma obesiti na klin. Silvana Pampanini upa, da si bo s svojo proizvodnjo filma zopet pridobila ugled med italijanskimi filmarji.

Na 2. strani

Dve novi samostojni afriški državi:

KENIJA IN ZANZIBAR

V tem tednu so podelili samostojnost dvema afriškima državam ob vzhodni afriški obali. V Zanzibaru plapolajo od torka, v Keniji pa od včeraj nove državne zastave.

Na 3. strani

PARISKO VINO

Vina v Parizu ni lahko kupiti. Vedeti morate natančno kakšno vino kupujete. Trgovci ne marajo vzeti na sebe odgovornosti, če vam vino ne bi ugajalo.

Na 6. strani

NAROD MORA NADALJEVATI NJEGOVO POT

Novi ameriški predsednik Johnson je odrasel na bregovih tekaske reke. Veliko novega o prvem državljanu Amerike boste zvedeli v našem sestavku na srednji strani.

V SKOPJU DELIJO KLJUČE

V zadnjih tednih so v Skopju dogradili stanovanjska naselja za ljudi, ki so po potresu ostali brez strehe nad glavo. Zgotovljena so naselja Saraj, Vlaje, Djordje Petrov in druga. V okolici Skopja so v zadnjih štirih mesecih zgradili 11 satelitnih mest. Najprej so ključne novim stanovalcem razdelili v naselju Djordje Petrov. Sovjetski vojaki so do naselij zgradili asfaltirana cestišča, ameriški vojaki gradijo svoje naselje, britanski vojaki postavljajo pet velikih paviljonov iz pločevine za šolo, naša vojska pa je med prvimi zgradila naselje za stanovanje družin, ki jim je potres porušil hiše.

Na 7. strani

»BOHINJ« KRIŽARI PO VELIKI LUŽI

Pomorščaki na ladji »Bohinj« in Bohinjci se še precej slabo poznajo. Tehnične podatke o tej ladji »Bohinj« boste zvedeli iz našega sestavka.

Na 9. strani

MALO ZA ŠALO, MALO ZA STRAH

Veliki mojster ameriškega filma Hitchcock odgovarja na neka zanimiva vprašanja s področja filma.

DVE NOVI AFRISKI DRŽAVI STA POSTALI SAMOSTOJNI

Kenija in Zanzibar

Trije vojaki v Keniji. Na sliki je predstavnik arabske manjšine v sredini, stoji vojak britanske kolonialne oblasti, desno pa je pripadnik afriških plemen.

Zanzibar

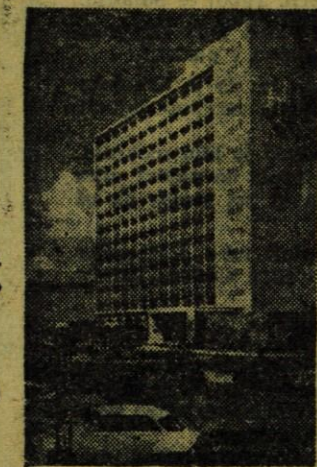
BRITANSKI lev zapušča še dve afriški deželi: Kenijo in Zanzibar. V tem tednu sta postali samostojni in neodvisni. Z drogov so spustili britansko državno zastavo in na njeno mesto potegnili novi zastavi samostojnih afriških dežel.

Polnoč v Zanzibaru

V zgodovini tega afriškega otoka noč med ponedeljkom in torkom ne bo tako hitro pozabljena. Opolnoči je bila razglašena neodvisnost otoka, ki ga prištevajo med največja pomorska središča sveta. Zgodovina Zanzibara je podobna pisani preprogi. Prebivalstvo otoka sestavlja mešanica Arabcev in afriških plemen. Pred letom 1830 so se domačini radi bahali, da so potomci starih Perzij-

Najprej so nastopili proti trgovini s sužnji, da bi izrinili Arabce. S prepovedjo trgovine s sužnji je Zanzibar zgubil na svojem pomenu. Leta 1892 je postal Zanzibar prosta luka. Začelo se je razdobje mednarodnega tihotapstva in prepovedane trgovine. Zanzibar ni mirno prenašal britanskega kolonialnega izkoriščanja. Že leta 1936 so z noži, sabljami in bajoneti nezadovoljni Arabci, potomci prebivalcev Shirazijcev napadli britanskega kolonialnega upravitelja.

Stranki, ki sta se potegovali za politično neodvisnost Zanzibara nista bili vedno enotni. Zanzibarska nacionalistična stranka ima večino med arabskim prebivalstvom, afriško širazijska stranka pa med črnim prebivalstvom. Prišlo je večkrat do krvavih obračunov med njima. Sele v zadnjem času

Ministrstvo dela v kenijemskem glavnem mestu Najrobi. Najrobi daje popolnoma evropski videz.

sta začeli sodelovati. Posledica tega sodelovanja je priznanje neodvisnosti.

Trdnjava belcev

Kenija, dežela v neposredni sosesčini Etiopije, Ugande, Tanganjike in Somalije, velja za staro postojanko Angležev. Ko so prišli v to deželo Angleži, so jo nameravali spremeniti v »deželo belega človeka«. Dolgo časa se jim je res to posrečilo. Prvi dokaz, da so Angleži nameravali ostati v Keniji daljšo dobo, je gradnja velike železniške proge od pristaniškega mesta Mombasa do Risuma ob Viktorijinem jezeru. Proga so gradili od leta 1896 do 1901 in meri 940 km.

Kenija je po geografski legi dežela, ki leži na ekvatorju. Podnebje je ob obali tropsko, s precejšnjimi padavinami, v notranjosti pa suho in brez dežja. Ob obali rastejo tropski gozdovi, v notranjosti trnasto grmovje. Prebivalstvo je mešanica Arabcev, črncev, Indijcev in belcev.

Samostojnost Kenije, ki ji je bila včeraj podeljena, je plod dolgotrajne borbe. Na zadnjih volitvah, ko je bila priznana afriškemu prebivalstvu splošna volilna pravica, je na volitvah zmagala Kenijska nacionalna unija. S 53 glasovi v kolonialni upravi je stranka na čelu z Jomo Kenyattom, ki so ga pred letom spustili iz zapora, postavila zahtevo po neodvisnosti. Po dolgih pogajanjih v Londonu jim je to uspelo.

REKLI SO ...

»LJUBEZEN ne pozna časa, ne razuma, ne dostojanstva, ne obzira. Ljubezen ve samo za ljubezen.«

André Malraux, franc. književnik

»NOBENA žena se ne poslužuje laži, če ve, da je resnica prav toliko interesantna.«

F. Morceau, francoski komediograf

»ČLOVEK, ki počiva na svojih lovoriškah, jih ni postavil na pravo mesto.«

Red Skelton, ameriški komik

»DOBER glas večine ljudi je odvisen od slabosti državnih toživcev.«

Danny Kay, ameriški igravec

»ZGODOVINA človeštva je plagiat. Vedno bi morali sumiti ljudi, ki pripovedujejo nekaj čisto novega.«

G. Guareschi, ital. časnikar in satirik

»HRABROST ni vrlina. Biti pogumen, to je sreča.«

F. Mauriac, franc. akademik

»NAVDUSENJE je vsakdanji krub mladosti. Skeptičnost pa je vino starosti.«

Pesnik — kozmonavt

SOVJETSKI KOZMONAVT PAVEL POPOVIČ, star 33 let, ki je 48-krat obkrožil zemljo, je izdal v vojaškem listu »Rdeča zvezda« epsko pesnitev z naslovom »Korakam po mlečni cesti ozvezdja«.

Razprodano

SIR LAURENCE OLIVIER je moral zapreti blagajno pri Old Vic Theatre (ki ima 750 sedežev) za predstavo Hamleta. Predstave so razprodane že do konca leta. Vstopnice se dobijo samo »pod roko« in so desetkrat dražje. Hamleta igra Oeter O'Toole.

Audrey Hepburn — pevka

AUDREJ HEPBURN se je med snemanjem novega filma »My fair Lady« izkazala kot tako dobra pevka, da režiser še ne ve, ali bo v filmu pela kratko pesem sama ali ji bodo dali raje daljšo pevsko vlogo v muzikalni izvedbi »Oliverja Twista«.

Cesar v rižu

ČE SE JE včasih znašel japonski cesar na polju, je bila to krvava zgodba. Pri cesarju Hirohitsu pa je bilo to čisto nekaj drugega, ker je ta »sin sonca« navdušen agronom in se predvsem navdušuje nad novimi riževimi vrstami. Lahko ga najdete, ko z zavihanimi rokavi in očali na nosu ogleduje riževa polja.

Vodiči z iztegnjeno roko

Pre stolnica Francije nas je navduševala. Vročina prvih popoldanskih ur nas je utrudila in zavili smo proti prebivališču. Na poti smo se ustavili še ob nekaterih znamenitostih. Postali smo nekaj trenutkov pred slovitim Eifflovim stolpom, ki mu zdaj zaradi ogromnih vzdrževalnih del grozi, da ga bodo podrli, ustavili smo se še ob Palais de Chaillot in končno ob Hotel des Invalides, palači, v kateri je pokopan Napoleon. Poglejte, kaj pravijo propagandni plakati o tej stavbi, ki jo obiščejo tisoči — ne samo tuji, ampak tudi Francozi in Parizani:

»Glavna fasada tega poslopja je videti kot heizmerna štirioglasta kasarna 200 m dolga in z 200 okni«. To drži. Stavba je neprijazna. Vendar — Napoleonov mit je tako močan, da bi privabil ljudi, pa če bi bilo vse skupaj še desetkrat slabše.

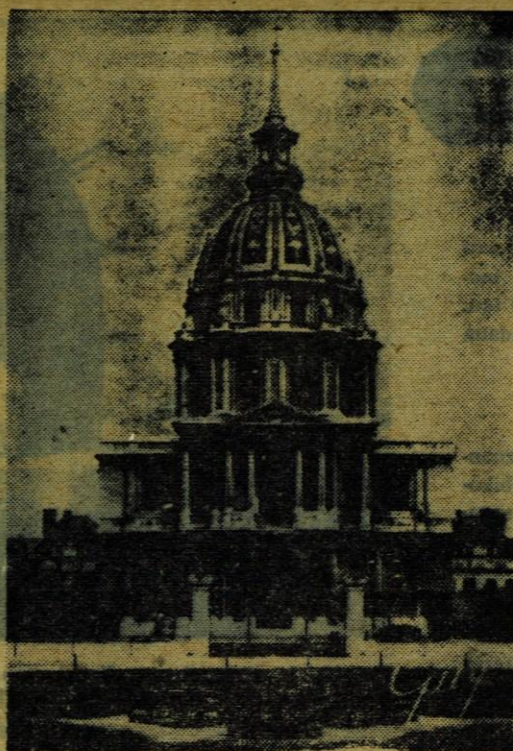
Vodiči z roko, iztegnjeno naprej, (vanjo nabirajo poleg redne plače še drobiž od poslušavcev) razlagajo brbljaje na pamet naučene stavke o kipih, ki obkrožajo Napoleonov sarkofag, o arhitektih, ki so gradili stavbo, o Napoleonovih ljubeznih, vojskah, značaju itd., itd. V okrogli dvorani pa leži v rdečem granitnem sarkofagu veliki vojskovodja Evrope, menda pokopan v še šestih drugih krstah, preden so ga položili v ta zaključni sarkofag. Tudi tu so stene popisane z različnimi kraji slavnega Napoleonovega vojskovanja. Ko se naveličaš, se po stopnicah mimo vodičeve iztegnjene roke vrneš v pritličje palače, in če plačaš še frank in pol, lahko pogledaš še muzej francoske armade, kjer je seveda spet najslavnejši del tisto obdobje, ko se je po evropskih bojiščih preganjal Napoleon. Lahko vidite zastave, opremo, orožje, obleko, ki jo je nosil Napoleon ob tej in tej bitki, tu so njegova odlikovanja, pokrivalo, menažke, noži, da, celo srajco in spodnje hlače velikega vojskovodje in mitološkega junaka Francije si lahko ogledate.

Med potjo smo si kupili vsak meter dolgo štruco kruha. V Franciji prodajajo kruh, ki ni debelejši od zapestja, dolg pa je skoraj meter. Oboroženi s temi sabljami smo se odpravili v naše hotele odpirat konzerve in se pripravili za naslednji napad na mesto. Ker se nam je zdelo dolgočasno pohajati v tako veliki skupini, smo se razdelili in s prijateljem sva jo mahnila na Montmartre. Ravno mračilo se je, ko sva se vzpenjala po stopnicah proti cerkvi Sacre Coeur. Krasen razgled na v mraku izginjajoče mesto je bilo prvo, kar se je nama nudilo. Cerkev, ki so jo začeli graditi leta 1875, je znana predvsem zaradi svojega zvona, ki je največji v Franciji in ob katerem se veliki zvon cerkve Notre Dame zdi kakor majhen navček. Težak je 26.215 kg, meri tri metre v premeru in ima obseg 9 m 43 cm.

Tega večera naju je čakalo še več presenečenj in navdušenja.

Vino

Po klančku sva se spustila proti trgu Pigalle. Mimogrede sva pogledala v majhno gledališče, ki ga med poletjem niso zaprli. Igrali so Roshesholma. V dvorano ni bilo več mogoče, zato sva jo mahnila v bližnjo krčmo. Gostilničar, mlad mož s predpasnikom in rdečo ruto okoli ramen, je žvečil zadnji kos mesa, ki ga je imel za večerjo. Urno je pristopil k nama in naročila sva vsak po en kozarec dobrega vina. Prišel je takoj nazaj in nama prinesel, kar sva naročila: dobro vino. Plačala sva takoj vsak po 130 dinarjev za 1 dcl. Naročila sva spet dobro vino, samo drugačne vrste. Spet sva takoj dobila naročeno, a bilo je že 160 dinarjev za 1 dcl. Uvidela, sva da tu ne bova mogla dolgo preizkušati kvalitete francoskega fina in sva se spravila iz krčme ob vnetem prigovarjanju krčmarja, ki ga pa žal, nisem prav nič razumel. Ko sem že ravno pri vinu, naj še povem, kako ga prodajajo.

Dome des Invalides v Parizu

Pariško vino

Znamenita pariška cerkev Sacre Coeur.

Vino v trgovinah

Hotel sem piti šampanjec. Odšel sem v trgovino in se zmedel pred ogromnim številom etiket. Trgovec, ki se je mudil nekje zadaj, je ob zvonjenju z vrati takoj pritekel.

»Kaj bo dobrega?«

»Steklenico šampanjca!«

»Katerega?«

»Nekega dobrega!«

Tu z besedo »dober« nisem nič opravil. Trgovec mi je rekel, da je šampanjec več vrst, in da če ga ne poznam, mi ga ne more dati, ker mi lahko ne bo ugajal, potem pa bom njega krivil. Nič ni pomagalo, enostavno mi ga ni dal.

»Gospod, ta stvar stane denarja, in če vam ne bo ugajal, boste denar vrgli proč, denarja pa ni dobro metati proč...«

Čuden trgovec sem pomislil. Ne mara zaslužiti. Važnejši mu je moj želodec kot zaslužek. Ker sem Jugoslovan, sem se temu močno čudil. Konec je bil ta, da sem trgovino zapustil s steklenico dobrega črnega vina, ki sem ga dan prej pil na sprehodu po Montmartru, samo da sem tu za celo steklenico plačal 6 frankov.

Moulin Rouge

Iz krčme sva prišla v najhujši nočni vrvež. Okoli Moulin Rouge so se gnetli ljudje.

Zgodila se je majhna prometna nesreča. Vendar je bilo to komaj opaziti, kajti tudi okoli ostalih nočnih zabavišč so se gnetli ljudje, morda še bolj, ker so cenejša. Na cestah so bili ob tej uri, bilo je okoli desetih, vsi, ki so mislili posedeti v nočnih lokalih, pa tudi tisti, ki so samo iz radovednosti postajali po ulicah in so potem nameravali domov. S prijateljem sva si kupila vsak po pol klobase in gorčico in si ogledovala direndaj. Luči so utripale na vsaki hiši, vrišč žensk in moških se je mešal s hrupom motorjev. Pred okni si ljudi videl samo v hrbe. Obrazi so bili obrnjeni v fotografije zvezd, ki jih vsak lokal obesi v izložbeno okno, da privabi obiskovavce. Cene lokalom so se gibale od 1500 do 10.000 dinarjev, v kar je vračunan samo obvezni zajtrk. Tako nama ni kazalo drugega, da sva odšla v najcenejšega. Bila sva že utrujena. Preletela sva še vse prostore, kjer se lahko zvečer vidi kaj zanimivega in se odločila, da malo posediva.

Dva Norvežana

Zapletla sva se v razgovor s sosedom. Oba profesorja, vendar jima ne bi dal niti enega otroka v šolo, če bi jih imel deset. Predstavljajte si nekoga, ki je na smrt prestrašen, če vidi slepca ali martinčka. Tako sta bila onadva prestrašena pred komunizmom. Rabila sva dobro uro, da sva jima dokazala, da železna zavesa ni nekaj materialnega in da je pri nas ni. Imela sta okoli 200.000 dinarjev, kar bi jima zadostovalo za 10 dni skromnega bivanja na francoski rivieri. S tem, da sva jima povedala, da bi ta denar pri nas zadostoval kar za dober mesec in pol, sva ju pripravila do poslušanja in jima stvar malce razložila.

Ker sva se jima smejala, ko nista vedela za glavno mesto Jugoslavije, je gospa dejala: »Vi ste nesramni. Tudi jaz vas lahko spravim v podobno zadrego, če vas vprašam za glavno mesto Norveške!«

Ob klepetu smo zamudili zadnji metro in se peš odpravili domov. Dolga pot po treh bulvarjih nam je minila v sproščenem in dokaj prijetnem razgovoru. Norvežana sta se sprostila in nama povedala še to in ono, preden smo dospeli do mesta, kjer smo se ločili.

Najmočnejša lokomotiva

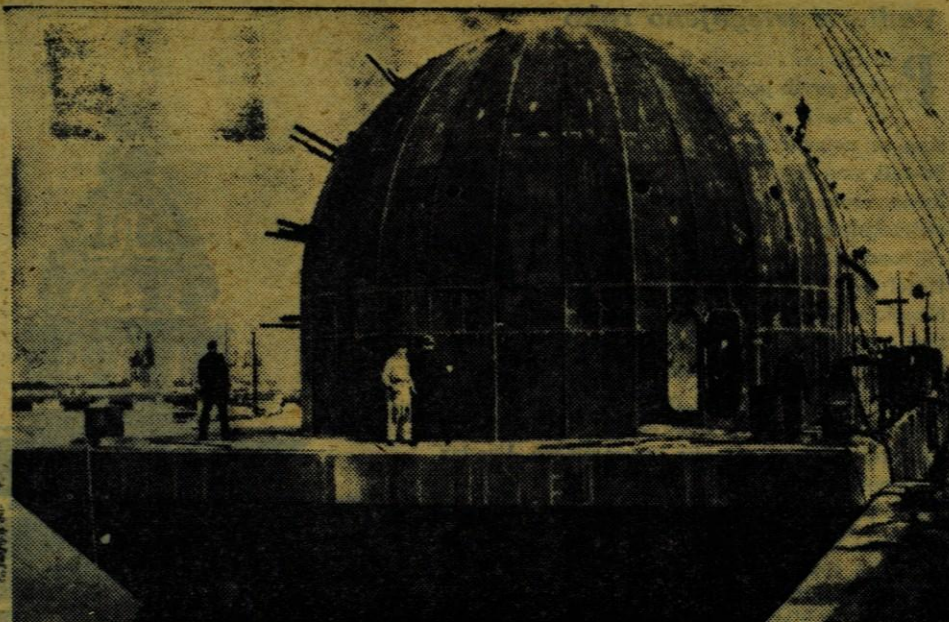
NA ZAHODNONEMSKIH progah je začela voziti najmočnejša evropska Diesel lokomotiva. Njeni motorji razvijajo moč 4500 konjskih sil. Težka je 130 ton. Na prvem potovanju je vlekla od Monaca do Lindaua železniko kompozicijo, težko prek tisoč ton.

Ekran za barvno televizijo

TVRDKA PHILLIPS je skupino urednikov znanstvenih rubrik povabila na demonstracijo »plumbikona«, novega eksperimentalnega ekrana, ki lahko sprejema barvne in črno-bele televizijske programe.

Najdražja knjiga

BELGIJSKI PISATELJ Hugo Klauss je ovrigel dosedanji rekord ekstravagančnega španskega slikarja Salvadorja Dalisa, katerega knjiga »Apokalipsa« je bila do sedaj najdražja na svetu. Začel je prodajati 2,35 metra visoko knjigo, ki vsebuje 6 listov iz pleksiglasa. V knjigi je natisneja samo ena Klaussova pesem in štiri originalne risbe. Knjiga stane okoli 4 milijone dinarjev.

Na sliki je ogromni potapljaški zvon, ki ga uporabljajo rudarji za diamante. S pomočjo te naprave iščejo diamante pod morjem. Napravo so razstavili v Zahodni Nemčiji.

Najnovejši poskusi obetajo uporabo avtomatov, ki jih je mogoče upravljati brez gibov ali drugih fizičnih posegov

KO SO BOLNIKU namestili na roko elektrodo in vključili magnetofon, na katerem so bili posneti biotokovi, ki ustrezajo mahanju z roko, je ta na veliko začudenje opazil, da se njegova roka giblje. Z močno voljo in nekoliko truda je uspel roko umiriti.

Toda znanstvenik je obrne prihajajo po normalni nil gumb in povečal moč poti, to je po živčnih zvezah znotraj organizma.

Radijski valovi
PROBLEM radijskih valov, ki jih oddaja človeški organizem, ampak da nizem, že zelo dolgo zanima spodbudi delo poškodovanih znanstvenike. V zadnjem mišic, do katerih biotokovi času opravljajo poskuse, ki

napovedujejo skoraj fantastične perspektive uporabe avtomatov, s katerimi lahko upravlja že samo operaterjeva misel.

Do sedaj so dosegli največ uspehov na področju registriranja tokov v mišicah. Za nestrokovnjaka to sicer ni tako senzacionalno kot upravljanje z mislijo, a rezultati takih raziskav bodo imeli izredno pomembno vlogo pri zdravljenju bolnikov, obolelih za paralizo.

Večkratno stimuliranje z istimi biotokovi povzroča določeno obnovo ustreznih delov živčnega sistema.

Zveza med človekom in strojem

FRANCOSKI znanstveniki se ukvarjajo z zvezami med človekom in strojem. V ta namen uporabljajo tako imenovani »alfa« ritem žarčenja človeških možganov. Temu žarčenju ustrezajo zelo šibki radijski valovi. Neposreden sprejem teh valov po radijski poti bi bil tehnično težak, vendar je to mogoče opraviti s posebnimi elektrodami, ki se namestijo na glavo osebe, na kateri se opravlja poskus. Elektrode odgovarjajo tudi na najmanjše spremembe napona na površini lobanje. Nastale tokove je mogoče okrepiti in prenesti do radijske postaje, ki je povezana z ustreznim avtomatom.

V teoriji vse to izgleda zelo lepo, vendar je pot do praktične uporabe še precej dolga. Neki francoski znanstvenik za začetek dela poskuse s prižiganjem luči na razdaljo in z oddajanjem zvočnih signalov. Težave ima pri izbiri, ko mora »z eno mislijo« prižgati »eno luč«, kljub temu je velik optimist in meni, da bo z uporabo ustreznih metod mogoče do- seči potrebno potrditev.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Misel upravlja avtomate

NAŠE NAJSTAREJŠE TOVARNE

Tudi racionalnost so kmalu spoznali: prej so odbrano umazano volno zavrgli, zdaj pa so jo začeli prati in koristno uporabljati.

Izdelovali so v glavnem štiri vrste sukna: grobo, graničarsko, srednje in fino. Uporabljali so prejo iz domače volne, za srednje kvalitete prejo iz mešane domače in ovske volne, za boljše blago pa so izključno uporabljali le italijansko volno. Blago so barvali v enajstih barvnih odtenkih, le graničarsko sukno je bilo barvano v standardnih treh tonih: v modrem, rdečem in zelenem. Način tkanja oziroma prepletanja niti v tkanini je bil posnet po italijanskih in holandskih vzorih.

Strokovnjaki — tako mojstri kot vodilni tkalci — so bili spočetka iz severnih dežel, predvsem iz Šlezije pa tudi iz Holandske; pozneje so pričeli prihajati strokovnjaki iz Italije, ki so prispevali viden delež k izboljšanju kvalitete.

Menjava lastnikov

Po triindvajsetletnem lastništvu deželnih stanov je prevzel dne 22. novembra 1747 podjetje ljubljanski trgovec in menjavec Friderik Weitenhüller. Zdaj je bilo celotno podjetje koncentrirano na Selu. Tovarno je sestavljalo več oddelkov: predilnice, tkalnica, valjavnica, stiskalnica, barvarna, sušilnica in skladišče. Zmogljivost tovarne je bila v tej dobi že 1500 kosov blaga letno (1 kos = 31 vatlov). Če to prevedemo v današnjo mero, dobimo letno proizvodnjo 27.000 metrov. Zaposlenih je bilo kakih 400 delavcev predvsem zunanjih predic; v zimskem času pa še več. Poleti, ko so kmetje tlačanili na poljih svojih gospodarstev, je dostikrat preje zmanjkovalo. Tedenska poraba je bila okrog leta 1758 po 1725 funtov (t.j. okrog 800 kg).

Staremu in že betežnemu Weitenhüllerju ni kazalo drugega, da je dne 1. februarja 1762. leta tovarno prodal. Nova lastnika sta postala Valentin Ruard in Jožef Desselbrunner.

Zaradi zanimivosti asortimenta izdelkov te prve naše tekstilne tovarne navajamo proizvodnjo v prvem letu novega lastništva:

Iz 87.668 funtov (1 funt = 0,454 kg) ovčje volne, domače in uvožene so stkali 15 kosov moltona (vsak kos po 100 vatlov in v teži 80 funtov), 8 kosov raševine (vsak kos po 100 vatlov in v teži 80 funtov), 31 kosov volnene flanele za podlogo (po 60 vatlov v teži 56 funtov), 82 kosov navadne volnene flanele (po 65 vatlov v teži 56 funtov), 568 kosov graničarskega sukna (po 32 vatlov v teži 75 funtov) in 492 kosov navadnega sukna (po 40 vatlov v teži 75 funtov).

Zimski por

ZIMSKI por vsadimo v 10 do 15 cm globoke luknje. Sadike zalijemo, da spere voda nekoliko prsti na koronine. Luknje ostanejo odprte, zasujemo jih pozneje pri okopavanju. Globoko posajeni por napravi debelo in dolgo steblo in brez škode prezimi na prostem.

Peteršilj pozimi

KAKO prezimimo peteršilj? Peteršilj, namenjen za zimo, presadimo v lončke in zaboje. Za večje potrebe ga pustimo kar na gredah. Da bo zelenje varno pred dežjem in snegom, položimo med vrste smrečje. V prav hudem mrazu pokrijemo vso gredo s smrekovimi vejami. Tako bo ostal peteršilj vso zimo lepo zelen in ga bomo lahko trgali, kadarkoli bo potrebno.

Lesni pepel

LESNI pepel potrosimo pozimi po gredah, kjer bomo pozneje posejali grah ali čebulo. Pepel uniči tudi razne vrtno škodljivce.

Shranjevanje ocvirkov

Hranimo jih kot mast. Ako so presuhi vlijemo nanje nekoliko ohlajene masti, drugače postanejo radi žarki in plesnivi. Važno je namočiti, da so vse praznine dobro zadelane. Mast nalijemo, ko so ocvirki že popolnoma mrzli. Tako zrak ne more vnotranjost.

Modela na sliki sta predvsem primerna študentkam in šolarkam. Čeprav smo slišali modne napovedi, ki so zatrjevale, da bodo gube izginile, vidimo ga le ni res. Prav gotovo so krila z gubami preveč praktična, da bi jih kar po 2 letih žene zavrgle. Pulija sta oba z visokim ovratnikom, menda so prav ti ovratniki letošnjo zimo najpriljubljenejši

Jajčnik s slanino in krompirjem

2 dkg maščobe, 4 dkg slanine, 2 žlici mleka, sol, 2 jajci, 2 kuhana krompirja, zelen peteršilj

Na maščobi prepražimo na koščke narezano slanino in dodamo z mlekom in soljo stepeni jajci. Ko jajci nekoliko zakerkneta, dodamo še na koščke narezan krompir, premešamo in potresemo s seseklanim zelenim peteršiljem. Namesto krompirja lahko vzamemo dve rezini kruha. Narežemo ju na kocke in na maščobi ter slanini nekoliko prepražimo. Nato dodamo stepeni jajci in dobro premešamo. Solimo in potresemo s seseklanim zelenim peteršiljem. Slanino lahko nadomestimo z naribanim sirom, ki ga zamešamo med stepeni jajci. Lahko pa opisane jedi potresemo tudi z naribanim sirom.

Vidimo, da so krznene čepice še vedno v veljavi. Predvsem smučarkam bodo dobro služile. Takale naj bi bila pa modna damska smučarska očala.

ZNANO JE, da nohti rastejo zelo počasi, še počasneje na nogah kot na rokah. Nohti na prstih (na rokah) zrastejo za 0,1 mm dnevno.

Bolezen ali pa tudi napačna nega je vzrok raznim nepravilnostim na nohtih.

Nohti

Kožice si ne bomo nikoli trgle, za nohte pa uporabljajte dobro pilico in ne škarij. Kožico si bomo po vsakem umivanju rok porinile nazaj, med tem ko si bomo roke brisale v brisačo. Po umivanju si ne bomo takoj lakirale nohtov, pač pa vsaj 10 minut pozneje.

Nohta ob robih ne bomo preveč popilile, ker sicer se lahko zgodi, da bo zrasel v meso.

Predvsem gospodinje imajo navadno slabe in lomljive nohte. Vzrok je predvsem v tem, ker te ne preprežajo močijo roke in uporabljajo razna čistilna sredstva, v kate-

rih so tudi kemične snovi, ki zelo škodljivo vplivajo na nohte. Zato bi bilo prav priporočljivo, da bi gospodinje pri pomivanju in čiščenju oblekle gumijaste rokavice. Če pa tega ne store, pa je nujno, da si pri vsaki uporabi čistilnih sredstev temeljito operejo roke in nato splaknejo z mrzlo vodo. Zdravnik za kožne bolezni pa je svetoval, naj si roke sperejo v raztopini 1 litra vode z 2 žlicama kisa. Potem si bomo pa roke temeljito namastile.

Lomljivim nohtom bo delo zelo dobro, če jih bomo zvečer pomočile za 5 minut v mlačno olje. Če se bodo nohti še naprej lomili, potem naj poizkusijo z uživanjem želatine. Lahko jo raztopimo v sadnem soku ali kompotu in jo vsak dan pojedemo 8 gramov, to naj traja

3-6 mesecev. Okus ne bo tako neprijeten, uspeh pa je skoraj gotov.

Kaj če otroci grizejo nohte? Tu sta lahko dva vzroka: ali psihični ali pa pomanjkanje apnenca. Tega moramo otroka na vsak način odvaditi. Pomoč je kaj preprosta: kupimo brezbarvni lak, v katerega farmacevt doda malce kinina. Okus je zelo grenak in s tem namažite otrokove nohte.

Pogosto vplivajo bolezni bolj na nohte kot pa zunanji vplivi. Gripa, angina in sploh vse infekcijske bolezni pustijo posledice. Seveda pa se te pojavijo vidno šele po tednih (saj vemo, da nohti rastejo počasi). Mislim, da nam bo sedaj nenadna lomljivost nohtov po preboleli gripi, angini in drugih infekcijskih boleznih jasna.

Kostim, ki bi bil primeren tudi za novoletno praznovanje. Je povsem preprost, edini okrasek je velika umetna cvetlica

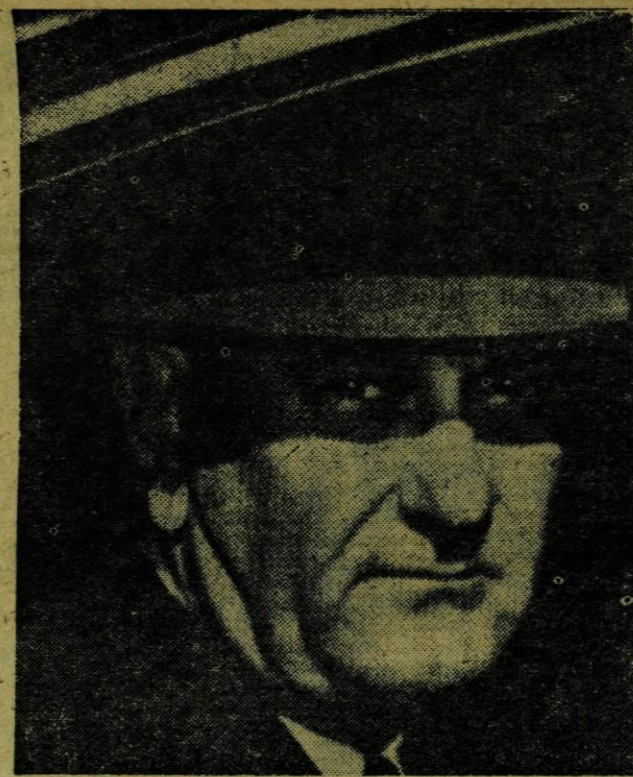
Veliki narod mora nadaljevati njegovo pot

Delo in naloge podpredsednika se ljudem šestokrat zdijo ničeve. Toda Lyndon Johnson, sedanjí predsednik ZDA, je daleč, zelo daleč od nič. To je človek, ki je najbolj preценil svoje sposobnosti. »Lyndon Johnson«, je dejal nekega dne Richard Nixon »je eden najsposobnejših politikov našega časa.« Ko je bil Dwight Eisenhower predsednik ZDA, je bil Johnson že daj časa voditelj demokratov v senatu. Končno pa so ga priznali za najmočnejšega demokrata v ZDA.

Nekega dne boste sedeli na tem stolu

Tisti, ki so ga videli v vlogi šefa demokratske stranke v senatu, ga niso mogli nikoli pozabiti. Zdelo se jim je, da je povsod — v dvorani, v garderobi, na sestankih, na hodnikih, zdelo se jim je, da ga slišijo, kako laska, prepričuje... Eden njegovih tovarišev — demokratov je nekoč označil njegovo tehniko takole: »Skrivnost Johnsona je to, kar daje in to, kar prejema. Če se boste pogovarjali z njim o novem zakonskem osnutku ali o čem drugem, ne boste nikoli vedeli, kaj misli, ker vam bo nekaj časa nasprotoval, nekaj časa vam vneto prigovarjal.«

Zadnja leta je Johnson večkrat poudarjal, da ne bi bil rad predsednik ZDA. Nekoč, ko je bil še šef manjšine v senatu, se je pogovarjal z Eisenhowerjem v njegovem de-

Ameriški predsednik Johnson, ki so ga posneli ob prvi vožnji v Belo hišo.

lovnem kabinetu. Eisenhower je nenadoma pogledal na stol za svojo pisalno mizo in dejal: »Nekega dne boste sedeli na tem stolu.« Johnson pa mu je odvrnil: »Ne, gospod predsednik, na tem stolu pa jaz ne bom nikoli sedel.« Morda je verjel temu, kar je mislil. Toda v svojem bistvu je bil prav toliko ambiciozen kot nadarjen. In — tudi ni moža, ki bi se mogel, če bi imel politične sposob-

nosti Johnsona, upirati težnjam, da bi nekoč zavladal Ameriki.

Mladost na bregovih reke

V nasprotju s Kennedyjem, ki je bil otrok bogate družine, se je Johnson rodil v mali leseni hiši med figovimi drevesi, blizu Stonewalla v Texasu. Njegova usoda je bila začrtana že na dan samega rojstva. Stari oče, ki je bil živinorejec in se

je v mladosti boril proti Indijancem, je obljubil vso okolico in oznanjal, da se jim je rodil sin. Ta pa je podedoval po njem zanimanje za politiko, saj sta bila oba, stari oče in oče, člana teksaške vlade.

Mladost je Johnson preživel na bregovih reke Pedernales, ki teče mimo njegovega doma. Ko mu je bilo 15 let, se je s svojimi prijatelji odpravil v Kalifornijo iskat delo. Vendar se je kmalu vrnil v Texas in si izposodil 75 dolarjev, da se je lahko vpisal na učiteljsko v južnem Texasu. Leta 1932 je odšel v Washington in postal tam sekretar skupščine. Razen tega je reorganiziral skupino funkcionarjev na Kapitolu, ki so si nadeli ime »Mali kongres«.

Nekoč se je zanj zavzel neki družinski prijatelj iz Texasa — Sam Rayburn in posređoval toliko, da je Franklin D. Roosevelt imenoval Johnsona za predsednika teksaške narodne vlade. Kasneje je napredoval in postal član poslanske zbornice. Tedaj mu je bilo šele 29 let. Leta 1941 in 1948 je oddal svojo kandidaturu senatu in premagal tako celo prejšnjega guvernerja Coka Stevensona. Ta je sicer izjavil, da je bil ogoljufan, vendar ni mogel ničesar dokazati, ker so glasovnice skrivnostno izginile.

Podpredsednik Johnson je avtomatično tudi član Varnostnega sveta in predsednik sveta za aeronavtiko. Prisostvoval je tudi ministrskemu svetu. Ko je Kennedy okrepil predsedniški komite za enakopravnost, je na njegovo čelo postavil Johnsona. Ker je slednji veljiko potoval zunaj ZDA, so pričeli sumničati Kennedyja, da hoče Johnsona odstraniti iz Bele hiše. Stvari so se tako močno stopnjevale, da je moral Kennedy nedavno na neki tiskovni konferenci demanfirati dejstvo, da ima v načrtu »izpustitev«, Johnsonove kandidature leta 1964.

Tu je samo en gospodar

Kljub njunim razlikam v poreklu, osebnosti in politič-

ni tehniki se njuna osnovna politična načela v bistvu ne razlikujejo veliko. 36. predsednik bo nadaljeval program svojega predhodnika. Nekaj Johnsonovih mnenj o poglavitnih problemih, ki tarejo človeštvo:

MIR: »Vzajemnost je osnova miru. Če Rusi želijo sodelovati z Ameriko, lahko to dosežejo, če pa želijo naše sovraštvo, ga prav tako lahko izzovejo.«

POGODBA O PREPOVEDI NUKLEARNIH POSKUSOV: »Ničesar takega ne bomo storiili, da bi tvegali mir. Prav tako ne želimo povečati bremena in nevarnosti hladne vojne in nočemo obsoditi človeštvo na propad. Nima nobenega namena prepričevati Ruse, da bomo celo pametne predloge ovrgli, če ne bodo preiščeni, zreli in točni.«

KUBA: Dokler ne bodo odstranjene vse sovjetske sile s Kube, toliko časa ne bomo zadovoljni.«

DRŽAVLJANSKE PRAVICE: »Vsi Američani — beli in črni — si morajo prizadevati za odpravo nasprotij, pred katerimi stojimo danes. Dokler bo sodišče razlikovalo barvo, dokler bo vzgoja privilegij bele rase, dokler bodo dobrine dane vsem imele opraviti z barvo kože, toliko časa bo emancipacija ostala le izjava, ne pa dejstvo.«

Dva trgovska potnika

Vtisi naših ljudi o teksaškem mestu Dallasu, kjer so ubili Kennedyja

MORDA JE na Gorenjskem še več ljudi, ki so se za daljšo ali krajšo dobo zadrževali v teksaškem mestu Dallasu, kjer so ubili ameriškega predsednika Kennedyja. Naše uredništvo je do sedaj našlo dva. Oba sta bila v Dallasu v zadnjem času. Prvi je tehnični direktor Gorenjske predilnice Marjan Pirc, drugi pa je Tržičan Janez Zibler, ki je zaposlen v Bombažni predilnici in tkalnici v Tržiču. Obiskali smo Marjana Pirca in mu postavili nekaj vprašanj o mestu zločina.

● Kdaj ste bili v Dallasu? — Mesto je čedno. Srečate visoke nebotičnike in lepo urejene četrte, ki jih lahko mesto zaradi nakupa bombaža. Dallas je središče trgovine z bombažem za celotno področje severnega Teksasa.

● Kakšen vtis ste dobili o mestu? — Mesto je čedno. Srečate visoke nebotičnike in lepo urejene četrte, ki jih lahko mesto zaradi nakupa bombaža. Dallas je središče trgovine z bombažem za celotno področje severnega Teksasa. Središče mesta je moderno, z visokimi nebotičniki, pred-

restja pa so zelo raztegnjena z vrsti in lepimi hišami.

● Je dajalo kaj prav poseben pečat mestu? — Ljudje so precej podobni Nemcem. Pozneje sem slišal, da je to nemški Cleaveland. Po trgovinah govorijo nemščino. Zapazil sem tudi dekleta, ki se oblačijo na enak način kot Nemke. Vtis imam, da dajejo pečat mestu nemški priseljenec.

● Ste doživeli v tem mestu kaj zanimivega? — Zanimivi so predpisi. V Teksasu je gostilničarjem prepovedano prodajati viski. Zato ga prodajajo trgovci. Tako sta trgovina in gostilna običajno vedno v neposredni bližini. Človek, ki želi kaj popiti, kupi v trgovini viski, ga odnese do gostilničarja, ki mu ga nalije v steklenico in po želji postreže tudi z vodo. Če je vroče, ga gostilničar tudi ohladi v hladilniku.

● Kakšen vtis ste dobili o dallasški policiji? — Nisem jih videl pogosto. Zdi se mi, da nosijo sive klobuke.

● Kakšen vtis ste dobili o dallasški policiji. — Videl sem samo prometnike.

LADJA, KI VZDRUJE ZVEZO Z ZELENO CELINO

„Bohinj“ križari po veliki luži

KMALU po ladji »Bled« je piransko pomorsko podjetje »Splošna plovba« kupilo tudi ladjo »Bohinj«. Obe ladji sta si zelo podobni. Ladja »Bohinj« je za slovensko podjetje najprej vzdrževala stike s Severno Ameriko, konec maja 1962 pa je odplula na prvo pot v Južno Ameriko. Od tega časa ladja redno pluje na progi za Južno Ameriko.

»Bohinj« je trgovska ladja, ki ima prostor tudi za potnike. Na krov ladje lahko sprejmejo 72 potnikov. Posadka je zaradi »belega tovora« včasih številnejša. Steje 42 pomorščakov in pomožnega osebja.

Prvo potovanje ladje »Bohinj« v Južno Ameriko je bilo naporno. Vremenske razmere so bile zelo neugodne. Nepristani viharji so napravili sive lase mnogim potnikom. Posadka več ni vedela, kako naj pomiri živčne potnike, ki so si plovbo čez »veliko lužo« popolnoma drugače predstavljali. Na ladji je bilo ob prvi vožnji v Južno Ameriko 22 potnikov.

Ladja »Bohinj« ima skoraj enako razporeditev prostorov kot ladja »Bled«, njena dvojnica. Zgradili so jo tik pred drugo svetovno vojno. Njena nosilnost je 8.200 ton tovora. Zaradi svoje starosti ni več tako hitra kot sodobne tovorno-potniške ladje. Pluje s hitrostjo 13,5 mili na uro.

Naš roman

Kajpada je najpametneje odpotovati prek gora in sprejeti zanesljivo službo, to je majhna, razumna rešitev; če bom dobila otroka, druga sploh ne pride v poštev in četudi bi ga ne dobila, če sem se zaman vznemirjala bi potovanje s Patrickom, pustolovščina, pravzaprav ne pomenila rešitve, vsekakor ne velike rešitve, ki jo pričakujem, odkar sem predčerašnjega popoldne v Milanu odšla od mize v Biffiju. Franziska je neučakana videla v mestu pod seboj, gorah in morju priložnosti, med katerimi bi lahko izbirala. Velika, prava rešitev bo tista, ki mi ne bo dala proste izbire.

Za trenutek je začutila pogled moškega, ki je še vedno stal ob ograji, pogledal jo je; vznemoljena je stopila iz vdolbine, zajel jo je veter in ji razmršil lase, ko je stopila mimo njega; medtem se je obrnil in spet gledal na Piazzeto. Franziska se je obrnila proti vzhodu in tako se ji je odprl razgled, ki ji je bil prikrit doslej,

A. A. BEG

ko je stala v vdolbini, zagledala je mogočno ravnino, ki se je razprostirala proti zahodu in jugu, celino. Tam bi morala ostati. Padska nižina bi bila boljša kot ta otok, na koncu nasipa je

zagledala Mestre, spomnila se je predsinočnega kratkega postanka. V Mestru, tam bi bila morala izstopiti, na celine je več priložnosti, s celine bi prišla dalje, ostati bi morala v Milanu, v Milanu ali Mestru, kjerkoli pač, kjer imajo tovarne, urade in delovna mesta. Prav tedaj so se oglasili zvonovi, kovinski glasovi so jo preplavili tako naglo, železo je divje vzkipelo, da se je Franziska prestrašena umaknila, nenadoma je stala zraven moškega, ki si je prav tako kot ona, zatisnil ušesa, prestrašena sta strmela v zvonove, ki so se neusmiljeno pozibavali v ležiščih, zvonove Campanilla pri San Marcu, ki so oznanjali deveto uro, slednjič sta se Franziska in moški spogledala in se trpeče nasmehnila; ko zvonovi niso prenehali zvoniti, sta povsila roke in se vdala divjim bronastim zvokom, ki niso hoteli utihniti.

Ta obraz mi je všeč, suhljati, ne rjavi, ne ble-di, nevsiljivi, lepo oblikovani obraz. Benečan? Videti je kot možje, na katere sem pomislila, ko sem predsinočnjim videla luč pred doževno palačo, svetlobo onkraj roznato vijoličastih stekel, ki so utapljala palačo v belem zlatu, v ploskev žarnega ledenega ponosa, to luč so prižgali izkušeni možje, sem pomislila, možje, ki skoraj vse vedo, premeteni, izkušeni hladni možje, in ob tej misli me je obšlo megleno upanje. Vem, da se je naglo razblinilo, vendar se ga še zdaj spominjam.

Tako visok je kot jaz. Oblečen v rjav, podložen jopič, canadienne, kakršne nosijo v Franciji. Zdaj se smeje, zaradi zvonov, zaradi grozotnih zvonov, vendar ima resen obraz. Resnobe ni ti-

ste kot pri karabinerjih, ki sem jih opazovala v Galery; njegov obraz je resen in nenarejen. Zivljenje bi moralo biti podobno temu obrazu, obrazu resnega, dostojanstvenega, smejočega se moškega, moškega ki je res mož.

Ko da kljubujeta zvonovom, odločena, da se bosta umaknila nenehnemu brnenju, sta se skupaj obrnila in zdaj je tudi Franziska lahko opazovala dogodke na Piazzetti, dvored gledavcev in vmes prehod od pomola do vhoda v doževno palačo, uniforme vojakov, vihrajoče zastave. V Benetkah se nekaj dogaja, danes. Med bučanjem zvonov je svojo misel zakričala kot vprašanje sosedu.

»Gronchijev uradni obisk.« je v odgovor zakričal Fabio Crepez. Opazil je, da ni takoj doumela, in zavpil: »Predsednik republike.«

Spomnila se je imena. Gronchi, italijanski Heuss, čutila je, da jo je možki na stolpu hladno in poznavalsko podučil, čeravno je moral kričati, brez nadyšenja, Gronchija mu je malo mar, prav tako kot meni Heussa, izjemni dogodki v Benetkah ali kjerkoli drugje nas ne zanimajo. In potem so zvonovi utihnili, nekajkrat so še udarili, toda mogočno brnenje je utihnilo prav tako nenadno, kot se je pričelo. Franziska je bila oglušena, gluha in otreznjena, tudi mikavnost, ki jo je za trenutek izzareval njen sosed, je minila. Franziska je čutila le še hladen veter, gluhost, otreznjenost in utrujenost po prečuti noči; hladno je prikimala moškemu in se odpravila. Ni stopila v dvigalo, ki bi ga morala čakati, odšla je pa stopnicah, po blede sivi notranjosti Campanilla San Marca, kjer je rahlo vonjalo po scalinii.

ALI VESTE ... ?

● da je koran zbornik verskih in državljskih predpisov, ki jih je, kakor učijo muslimani, objavil človeštvu Alah po Mohamedu. Je podlaga celotnemu nauku mohamedanske vere. Prvi predpisi so bili objavljeni v Meki 1.1611, zadnji pa v Medini 1.633.

● da so bob težke, zelo močne sani, ki se uporabljajo za tekmo. Prve športne bob-sani je imel ameriški diplomat Townsend 1860 v Sant Moritzu v Švici. Bil je lesen, iz dvojnih sani, za napravo za vodenje. Za tekme za bob je potrebna posebna vprega. Bob pa je zdaj že kovinast in je lahko dvo ali štirisedežen.

● da so biofori najmanjša nevidna bitja, ki sestavljajo protoplazmo.

● da so sirene morske krave, posebna vrsta morskih sesavcev. Čeprav živijo v morju in so po svoji zunanosti podobne kitom, se vendar od njih zelo razlikujejo. Zadnje okončine so zakrneli. Uporabno je njihovo meso, maščoba in koža. Siren je danes le še nekaj vrst.

Najmlajši so postali pionirji. Najbolj imenitno so se počutili, ko so dobili rute in kape: seveda tudi dobra malica, ki so jo po sprejemu dobili, jim je bila všeč.

Človeško življenje

(brazilska pripovedka)
Pravijo, da sta se nekoč kamen in bambus celo sprla. Vsak izmed njiju je želel, da bi dokazal, kako je človeško življenje slično njegovemu. Pogovarjala sta se:

KAMEN: — Človeško življenje bi moralo biti tako kot moje, ker bi potem človek živel večno.

BAMBUS: — Ne, ne, človeško življenje bi moralo biti prav tako, kot je moje. Jaz umrem, a se ponovno rodim.

KAMEN: — Ne, boljše bi bilo, če bi bil človek tak, kot sem jaz. Ne upogne me niti veter, ne poškoduje me niti dež. Niti voda, niti toplota in tudi mráz — nihče mi ne more do živga. Moje življenje je neskončno. Zame ni ne bolečin, ne skrbi. Tako mora biti življenje ljudi.

BAMBUS: — Ne, motiš se. Človeško življenje mora biti tako kot moje. Jaz umrem, to drži, toda onovč se rodim v svojih sinovih. Ali ni tako? Obrni se, vse okoli so moji sinovi. In tudi oni bodo imeli svoje sinove, in vsi bodo imeli kožo gladko in belo.

Kamen ni nato ničesar odgovoril. Ni imel več kaj reči.

in je odšel. Bambus je zmaga v tem sporu.

In zato je človeško življenje podobno bambusovemu življenju.

Čuden tat

Sraka, ptica črno-bele barve z dolgim repom, je že od davno poznana kot kradljivka. Tudi neka žena v Chicagu je imela tako srako. Dobro izvežbana je odletela v bližnji hotel in skozi odprta okna prišla v sobe. Od tam je nosila samo blesteče predmete, največkrat nakit. Pri tožbe hotelskih gostov niso imele konca. Policija je ne prestando iskala, a tata nikakor niso mogli najti.

V tem hotelu je stanovala tudi neka ženka, ki je imela zelo slab spanec. Nekega dne po kosilu se je vlegla v posteljo, da bi si malo odpočila. V svoji hotelski sobi je pustila odprto okno. In komaj, da je malo zaspala — že jo je predramil neki šum. In — glej! Na mizi je zagledala srako, ki je prav takrat vzela v kljun briljantni prstan in z njim zletela skozi okno. Prestrašena žena je skočila s postelje in videla, kako je sraka zletela v neko privatno stanovanje, takoj na drugi strani hotela. Nemudoma je obvestila policijo, ki je pri natančnem pregledu stanovanja našla mnogo raznovrstnega nakita, ki ga je sraka — kradljivka prinašala svoji gospodarici.

Nevsakdanji otroški muzej

V mnogih ameriških mestih so posebni prirodoslovni muzeji za otroke, v katerih niso nagačene živali in ptice, pač pa razni živi primeri iz živalskega sveta. V teh muzejih vidite nevsakdanje škatle v obliki kocke, ki so jih mnogi imenovali čarobno svetlobo, ker v njih lahko vidite razna čuda iz življenja insektov. Tako se na primer v eni takih škatel, katere stene so steklene in prozorne, lahko spremlja zelo zanimivo življenje čebel, ki se odvijajo po nekem posebno organiziranem sistemu. Take muzeje imajo posebno radi otroci.

Novoletna jelka pripoveduje

Po gozdu je neki deček iskal smrečico za novoletno.

»Rekla sem mu, naj poseka mene. Res je vzel v roke sekirico in pričel sekati. Na mojih vejah je bil še sneg. Ker sem se tresla, je letel dečku za suknjič. Razjezil se je, kmalu bi me pustil, toda pregovorila sem ga, da me je odsekal in odnesel domov. Doma me je shranil do jutra, ko je šel v šolo. Vzel me je iz drvarnice, kjer sem bila čez noč. Kmalu sva prišla v šolo. V razredu je bilo že več drugih učencev. Občudovali

so mojo lepoto in hvalili dečka, ki me je prinesel. Postavil me je v kot, kjer sem čakala da so me začeli krasiti. Prišel je učitelj. Ko me je zagledal, je rekel, da sem lepa. Ze med poukom so si učenci pripovedovali, kaj vse

**mlada
rast**

so prinesli. Ker so bili nemirni, so jih učitelj karali. Ko se je pouk končal, je nekaj učencev odšlo k zbornemu petju, ostali pa so me pričeli pripravljati za praznik. Ker stojala še niso imeli, so šli z menoj k mizarju. Ta je naredil stojalo, na katerem sem prav dobro stala. Učenci so vsi veseli stekli v svoj razred, me postavili na tla in pričeli krasiti. Najprej so mi obesili na zgornjo vejo velik storž. Potem so mi obečali na veje piškote in bonbone. Nato so mi ovili okrog vej lep zelenkast papirnat trak. Za trakom so mi nametali na veje še pozlačene narezane trakce. Vsi so občudovali mojo lepoto. Postavili so me k zidu, nato so pa po razredu pometli in odšli na avtobus. Popoldne se mi je pridružila še ena novoletna jelka. Drugi dan so med telovadbo okrasili ves razred z barvastim papirjem. Po pouku so odšli na novoletne počitnice. Jaz in še druga novoletna jelka sva se med tem

časom pogovarjali najrazličnejše stvari. Ko so prišli učenci zopet v šolo, so se pričeli učiti. Po pouku pa so me kar naenkrat skoraj vsi obstopili in začeli trgati z mene vse, kar sem imela na sebi. S tem so pobrali pisani papir, mene pa so odnesli v šolsko drvarnico.

Tako je pripovedovala novoletna jelka.

Vinko Čebulj,
6. razred
Iz literarnega lista
»Zarki« osn. šole
Šenčur

Nosorog - njen prijatelj

Jezero Kariba v južni Rodéziji je nedavno poplavilo velike predele, v katerih so živele razne živali. Vlada Rodézije je prevzela akcijo reševanja živali, ki so ji dali ime »Nojeva operacija«. Zahvaliti se je treba prav tem odločnim posegom, da so mnoge živali ohranile življenje. Med njimi je bil tudi neki mali nosorog, ki je izgubil mamo. Prav kmalu je postal prijatelj devetletne Dijane Kondi, hčerke veterinarja na tem področju. Pripravljala mu je hrano. Nosorog se je tako navadil na Dijano, da se je z njo celo igral. Večkrat se je lahko videlo, kako po razposajeni igri uživata pod žarki afriškega sonca naslonjena drug na drugega.

V svetu mladih tehnikov

Velikan — raketa somborskih dečkov

V SOMBORU so pred tremi leti ustanovili otroški klub ljubiteljev astronomije. Njegovi člani so dijaki somborskih šol. Graditi so začeli rakete. Izstrelili so že okoli deset različnih raket. Niti ena izmed njih ni dosegla več kot 300 metrov. To pa ni potrdilo mladih tehnikov. Pridobili so si izkušnje in bodo postopoma izpopolnjevali rakete. V kratkem bodo mladi somborski ljubitelji astronomije izstrelili raketo, ki bo po njihovih računih dosegla višino okoli 12 kilometrov. Dolžina je dva metra in teža je čez 60 kilogramov. Gorivo je težko približno 48 kilogramov. Raketi so dali ime »Velikan«.

Konstruktorji umetnega satelita

V KIJEVU, glavnem mestu sovjetske republike Ukrajine, živi skupina dečkov — ljubiteljev raket, ki bodo zgradili mali umetni satelit. Po načrtu, bo neka dvo-stopna raketa ponesla satelit na višino nekaj tisoč metrov. Satelit se bo ločil od rakete in se s pomočjo padala spustil na Zemljo. Zanimivo je, da se bo na višini 1000 metrov ločil del rakete in skupaj s satelitom nadaljeval pot, medtem ko bo drugi del rakete padel na Zemljo. V kolikor bo uspela zamisel kijevskih dečkov, bo to prvi otroški umetni satelit.

Najbolj nenavadno med svojimi dvajsetimi dosedanjimi filmskimi maskami si je Claudia Cardinale nadela v filmu »Cirkuški svet«, ki ga z Johnom Wayneom in Rito Hayworth

Malo za šalo malo za strah

MOJSTER HITCHCOCK O SVOJEM FILMU »PSYCHO«

Pravkar gledamo predzadnji film mojstra »thrillerja« Alfreda Hitchcocka — »Psycho« (Psiho, 1960) in občudujemo njegovo nenavadno spretnost v tem, da nam napačenja živce in poganja strah v kosti. Pravzaprav — občudujemo jo šele potem, ko je filma že konec, prej pa nad njo nismo vedno najbolj navdušeni. Zakaj Hitchcock nas na koncu vedno porogljivo potegne za nos, čeprav nam vmes pove marsikaj resničnega. Taki kot njegovi filmi so tudi njegovi intervjuji. Zanimivi, presenet-

ljivi in zabavni, nikoli pa ne čisto resni. Toda: kaj pa, če je morda tudi njegova nerresnost resnica o življenju, ki nam jo hoče povedati? Življenje je v resnici preveč resno, da bi ga jemali preveč resno, kot je dejal nekdo! (Pričujoči razgovor s

Hitchcockom smo priredili iz odlomkov enega njegovih zadnjih intervjujev.)

Čisti film

Čisti film, to so zame med seboj povezani koščki filma. Noben posamezen košček sam ne pomeni nič, je kot delček mozaika. Toda če jih nekaj povežemo skupaj, nastane ideja.

Ali mislite s tem na to, kar zgodovina imenuje montažo?

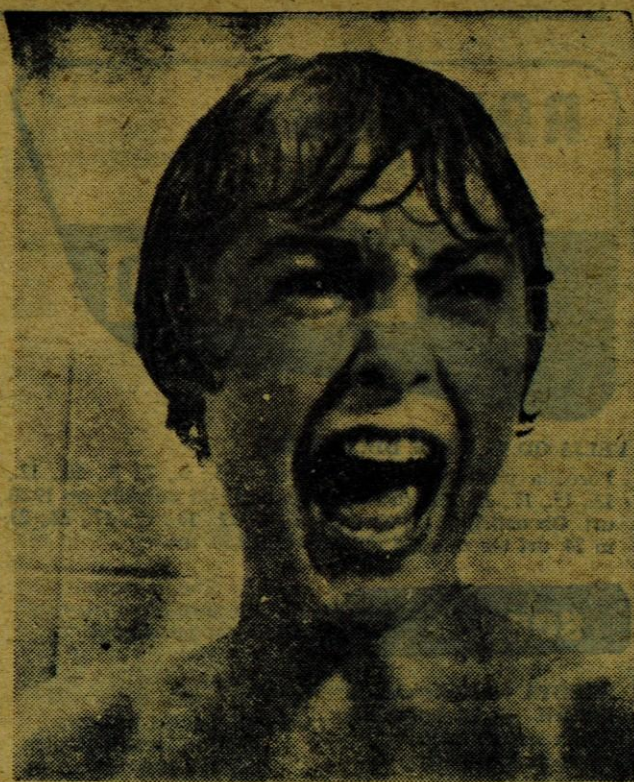
Lahko bi rekli temu tudi montaža. Toda montaž je mnogo vrst. Montaža je bila npr. pomembna v »Psycho«, pomembnejša kot v mnogih mojih drugih filmih. »Psycho« je verjetno eno najbolj filmskih izmed vseh mojih del. Tu imate montažo v prizoru umora v kopalnici, kjer je vse skupaj čista iluzija. Nož se v tem prizoru ni nikoli dotaknil kakega ženskega telesa. Nikoli. Vse skupaj je bilo le hitro zaporedje posnetkov. Ta prizor smo snemali en teden. Posamezni koščki filma verjetno niso bili daljši kot 10—12 centimetrov. Na platnu so bili le delček sekunde.

In kako dolg je celotni prizor?

Rekel bi, da kakšno minuto in pol. Nič več.

Ali bi naj bilo to pospešeneje dejanja ali zadržanje...

Ne... ne... Ne, to je dejanje, povedano s koščki filma. To je izražanje nasilja z medsebojnim nasprotovanjem zornih kotov in določenim zaporedjem koščkov filma. Praktično je bilo treba upoštevati še — toda to nima s končnim rezultatom nobene zveze! — da snemamo z golo žensko, zakaj resnično smo snemali z golo žensko. Zato sem snemal z zmanjšano brzino in tudi obrate kamere zadržal, tako da bi bili pri normalnem predva-

Krik groze, kakršne mojster Hitchcock tako rad sliši tudi od svojih gledavcev in pri katerih se imenitno zabava — smo v filmu »Psycho« videli na ustih Janet Leigh v slovitem prizoru umora v kopalnici

janju normalni. Igravka se je gibala zelo počasi, ker sem hotel, da bi bile gole prsi vedno primerno zakrite z roko, s katero se brani. Če bi to snemali z normalno brzino, nam ne bi nikoli uspelo uskladiti teh gibov...
Toda, tu je šlo bolj za tehniko kot za stil.
Da, to je bila stvar tehnike. No, pa se vrnimo k stilu in sestavljanju koščkov filma.

Ali pri svojih filmih vnaprej napravite popoln načrt snemanja, s skicami in...

Da, za »Psycho« bi rekel. Da, do neke mere tudi s skicami. Toda predvsem je bil pri »Psycho« važen načrt, kako gledavca čim bolj potegniti za nos. Mislili so, da je to zgodba o dekletu, ki je ukradlo 40.000 dolarjev. Nenadoma pa, kot strela z jasnega, je umorjena...

Čustva in misli

Imamo dve možnosti. Lahko sestavimo koščke filma tako, da povedo neko misel, ali pa tako, da ustvarijo neko čustvo. Prizor v kopalnici so npr. v čustvo povezani koščki filma... izraz skrajne nasilnosti... Na drugi strani lahko sestavimo koščke filma tako, da nastane misel: vzemimo »Dvo-riščno okno«, zelo filmsko delo. Statična figura — ves film v istem položaju, v isti sobi. In vendar je to čisti film. Povedal vam bom — zakaj. Imamo tole situacijo: James Stewart sedi pri oknu in gleda ven. Opazuje. Uporabimo sedaj to, kar vidimo. Uporabimo vzgibe obraza, njegov izraz, kot vsebino našega filma. Na primer: James Stewart gleda ven — bližnji posnetek. Nato posnetek tega, kar vidi — recimo, da je to mati z otrokom v naročju. Spet posnetek Stewarta: smehlja se. Torej: rad ima otroke, je dober človek. Odstranimo samo srednji del, to, kar vidi. Pustimo oba okvirna bližnja posnetka: pogled in nasmech. Mednju dajmo namesto otročka golo žensko. Sedaj je Stewart umazan star možki. Povedali smo čisto drugo misel!

Še o »Psycho«

»Psycho« je bil zame odlična šala. Ne bi ga mogel narediti drugače kot porogljivo. Če bi nameraval biti resen, bi napravil psihološko študijo in jo posnel kot dokumentaren film. Prav gotovo ga ne bi šel napraviti skrivnostno, v stilu: brrr, pazite — pošast! To je, kot da bi pravil povedi majhne-mu fantku. Kot pripovedovanje pravljic, ko s pridruženim glasom praviš: »Šššš! potem pa je šla ženska po stopnicah...« Prav to pa počenjam in nič drugega. In za to je treba imeti smisel za humor!

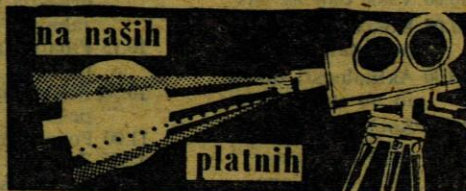
Pa še o igravcih

Slišali smo že mnogobripomb na račun vaših pripomb o igravcih.

Igravci so čreda. Otroci. Res. Vendar so v redu; dobro shajam z njimi.

Toda, kaže, da vas zelo spoštujejo...

Pa, ne dajem jim navodil na sceni — v take metode nimam zaupanja. Pogovorim se z njimi v garderobi. Končno so umetniki...

»SREČNO, KEKEC« režiserja Jožeta Galeta je v barvah posneto nadaljevanje našega priljubljenega madinskega filma »Kekec« in že zato zelo dobrodošlo. Po Vandotovih zgodbah je napisal scenarij Ivan Ribič. Igrajo Velemir Djurin, Blanka Florjanc, Martin Mele, Ruša Bojčeva in Stane Sever.

»TIGROV ZALIV« Angleža J. Lee Thompsona je na zunaj napeta kriminalka, ki poleg tega skriva v sebi zanimivo človeško dramo. Poseben čar ima v filmu nenavadno prijateljstvo med morivcem (Horst Buchholz) in deklico, ki je videla njegov zločin (Hayley Mills). Igrata še John Mills in Yvonne Mitchell. Zanimivo delo.

»RAZKOSJE V TRAVI« znanega ameriškega režiserja Elie Kazana po scenariju Williama Ingea je zelo uspelo delo o mladi ljubezni, odnosi med starimi in mladimi in spopadu moralnih načel. V glavnih vlogah igrata odlična mlada igravca Warren Betty in Natalie Wood. Odlično delo o mladini, njeni čistosti in njenih idejah, vredno ogleda!

Slavnostna premiera novega madinskega filma »SREČNO, KEKEC« bo v Kranju v petek 20. decembra.

RADIJSKI

SPORED

VELJA OD 14. DO 20. DECEMBRA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23., in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri. Ob nedeljah pa ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30. uri.

SOBOTA

SOBOTA — 14. decembra

PETEK — 20. decembra

- 8.05 Vedre melodije za konec tedna
- 8.55 Radijska šola za nižjo stopnjo
- 9.25 Slovenski glasbeni umetniki mladim poslušavcem
- 9.45 Solistična zabavna glasba
- 10.15 Nekaj domačih z majhnimi narodno-zabavnimi ansambli
- 10.35 Kratka matineja pevskega zbora RTV Beograd
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Radijska kmečka univerza
- 12.25 Kvintet Borisa Kovačiča in kmečka godba
- 12.40 Lepe melodije
- 13.30 Glasbeni sejem
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I.
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Naši amaterji pojo
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Gremo v kino
- 17.35 »Pesmi usode«
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Recitali slavnih pevcev
- 18.45 Novo v znanosti
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Iščemo nove talente
- 21.00 Sobotni ples
- 22.10 Oddaja za naše izseljence
- 23.05 Prijeten konec tedna

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Iz opernega sveta
- 20.15 Melodije ob kaminu
- 20.45 Iz partituro aranžerja Davida Rosea
- 21.00 Odmevi s Salzburškega festivala 1963
- 22.10 Zaplešimo v sobotno noč

NEDELJA

- 6.00 Dobro jutro
- 6.30 Napotki za turiste
- 7.40 Pogovor s poslušavci
- 8.00 Mladinska radijska igra

- 8.40 Iz albuma pesmi za otroke
- 9.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — I.
- 10.00 Še pomnite tovariši
- 10.30 Matinejski koncert Simfoničnega orkestra RTV Ljubljana
- 11.30 Nedeljska reportaža
- 11.50 Solistični instrumenti zabavne glasbe
- 12.05 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo — II.
- 13.30 Za našo vas
- 13.50 Koncert pri vas doma
- 14.10 Nekaj melodij, nekaj ritmov
- 19.05 Glasbeno popoldne pri Čajkovskem
- 16.00 Humoreska tega tedna
- 16.20 Naš glasbeni avtomat
- 17.05 Hammond orgle
- 17.15 Radijska igra
- 18.15 Glasba iz znamenitih oper
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Izberite svojo popevko
- 21.00 Ob 100-letnici rojstva Hectoria Berliozza
- 22.10 Zaplešite z nami
- 23.05 Glasbeni mozaik
- 23.55 Za lahko noč

DRUGI PROGRAM

- 12.00 Nedeljski koncert ob dvanajstih
- 13.10 Slavnih pevci v priljubljenih operah
- 14.00 Zabavni orkestri naših radijskih postaj
- 14.30 Med drobnimi mojstroviniami Beethovna
- 15.05 Mali koncert zabavne glasbe
- 19.05 Pastoralna simfonija
- 19.42 Plesna orkestra Hugo Strasser in Frank Barclay
- 20.11 Godalni kvartet št. 1
- 20.45 Koncert št. 10
- 21.00 V nedeljo zvečer
- 22.10 Komorna soareja jugoslovanske glasbe

PONEDELJEK

- 8.05 Oj, tovariš, greva v vas z zabavnimi orkestri
- 8.25 Sestanek
- 8.55 Za mlade radovedneže
- 9.25 Iz Puccinijeve opere Madame Butterfly
- 10.15 Glasba izpod grškega in italijanskega neba
- 10.35 Naš podlistek

- 10.55 Glasbena medigra
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Za prijetno razvedrilo
- 13.30 Glasbeni sejem
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.45 S knjižnega trga
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Iz opernega albuma
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Novosti iz arhiva zabavne glasbe
- 18.30 Zabavni zbori
- 18.45 Družba in čas
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Skupni program JRT
- 22.10 Glasbena medigra
- 23.05 Glasbeni nočno
- 23.15 Plesna glasba

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Začetni tečaj angleščine
- 19.20 Operni ansambli
- 20.10 Zvočni portret ansambla Pope Jaramillo
- 21.00 Za oddih in za zabavo

TOROK

- 8.05 Vedri zvoki
- 8.35 Domače viže za prijetno dopoldne
- 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 9.25 Dvajset minut z orkestroma Franz Thon in David Carroll
- 10.15 Majhni zabavni ansambli
- 10.40 Tri scene iz opere Ekvinokcij
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Nekaj domačih
- 13.30 Odlomki iz popularnih klavirskih koncertov
- 14.05 Radijska šola za višjo stopnjo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.30 V torek nasvidenje
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Koncert po željah poslušavcev
- 18.00 Aktualnosti doma in po svetu
- 18.10 Sovjetske popevke
- 18.25 Plesni orkester RTV Ljubljana in njegovi solisti
- 18.45 Na mednarodnih križpotjih
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Srebrni labod
- 20.20 Radijska igra
- 21.05 Serenadni večer
- 22.10 Glasbena medigra
- 22.15 Skupni program JRT
- 23.05 Melodije v noči

DRUGI PROGRAM

- 19.05 Tečaj makedonskega jezika
- 19.20 Malo instrumentov — veliko glasbe
- 19.29 Veliki violinisti
- 20.00 Po svetu jazza
- 20.45 Med sodobnimi orkestralnimi deli
- 21.35 Vedri ritmi

SREDA

- 8.05 Jutranji divertimento
- 8.55 Pisani svet pravljic in zgodb
- 9.25 Glasba ob delu
- 10.15 S pesmijo pri nekaterih slovanskih narodih
- 10.45 Človek in zdravje
- 10.55 Glasbena medigra
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 Opoldne ob zabavni glasbi
- 13.30 Koncertni plesi
- 14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo
- 14.35 Znano in priljubljeno
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Dvajset minut z ljubljanskim komornim zborom
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Tako igra violončelist Rene Forest
- 17.35 Iz fonoteke Radia Koper
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Mojstri orkestrske igre
- 18.45 Ljudski parlament
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 II. simfonija
- 20.30 Koncert v studiu 14
- 21.30 Lepe melodije
- 22.10 Na vrtljaku zabavne glasbe
- 23.05 Literarni nočno
- 23.15 Zvenече kaskade

DRUGI PROGRAM

- 18.05 Tečaj ruskega jezika
- 19.20 Glasbena slikanica
- 19.50 Sestri — orkester RTV Ljubljana
- 20.01 Iz arhiva zabavnih melodij
- 20.45 Iz našega studia 13
- 21.10 Julij Cezar — opera

ČETATEK

- 8.05 Z opernih in koncertnih odrov
- 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo
- 9.25 Slovenski pevci, orkestri in ansambli zabavne glasbe
- 10.15 Pihalna godba Ljudske milice
- 10.30 Pet minut za novo pesmico
- 11.00 Pozor, nimaš prednosti
- 12.05 Zabavna glasba
- 12.15 Kmetijski nasveti
- 12.25 V pesmi od Triglava do Vardarja
- 13.30 Glasbeni sejem
- 14.35 Naši poslušavci čestitajo in pozdravljajo
- 15.15 Zabavna glasba
- 15.40 Literarni sprehod
- 16.00 Vsak dan za vas
- 17.05 Majhni zabavni ansambli
- 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
- 18.10 Iz baletov Aleksandra Glazunova
- 18.45 Ta teden v skupščinskih odborih
- 19.05 Glasbene razglednice
- 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov
- 20.45 Veliki zabavni orkester

- 21.00 Večer umetniške besede
 - 21.40 Zabavni orkester Tony Leutwiller
 - 22.10 Z deli jugoslovanskih skladateljev
 - 23.05 Z lokom po strunah
 - 23.20 Skupni program JRT
- #### DRUGI PROGRAM
- 19.05 Tečaj hrvatsko-srbskega jezika
 - 19.20 Pet krokijev za trobento, bas in kontrabas
 - 19.30 Druga sonata za klavir
 - 19.50 V paviljonu zabavne glasbe
 - 20.12 Iz opere »Pirat«
 - 20.45 Iz opusa Henrija Purcella
 - 21.00 Melodije po pošti

PETEK

PETEK — 20. decembra

- 8.05 Majhni zabavni ansambli
 - 8.30 Jugoslovanske narodne in ponarodele
 - 8.55 Pionirski tednik
 - 9.25 Uvertura, scherzo in suita
 - 10.15 Zaključni prizor Glumačev
 - 10.35 Novost na knjižni polici
 - 10.55 Glasbena medigra
 - 11.00 Pozor, nimaš prednosti
 - 12.05 Zabavna glasba
 - 12.15 Kmetijski nasveti
 - 12.25 Radi bi vas zabavali
 - 13.30 Romanska glasba na francoskih festivalih
 - 14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo
 - 14.35 Domače za prijetno opoldne
 - 15.15 Napotki za turiste
 - 15.20 Zabavna glasba
 - 15.45 Jezikovni pogovori
 - 16.00 Vsak dan za vas
 - 17.05 Popoldne pri skladatelju Sibeliusu
 - 18.00 Aktualnosti doma in v svetu
 - 18.10 Pojejo jugoslovanski zbori
 - 18.30 Pripoveduje Borut Lesjak
 - 18.45 Iz naših kolektivov
 - 19.05 Glasbene razglednice
 - 20.00 Revijska glasba
 - 20.15 Tedenski zunanjepolitični pregled
 - 20.30 Odlomki iz opere Knez Igor
 - 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih
 - 22.10 Po strunah in tipkah
 - 22.15 Skupni program JRT
 - 22.45 Plesni orkester Kurt Edelhagen
 - 23.05 Dva preludija in dve fugi
 - 23.20 Skupni program JRT
- #### DRUGI PROGRAM
- 19.05 Nadaljevalni tečaj angleščine
 - 19.20 Variacije in fuge
 - 19.46 Pojo zabavni zbori
 - 20.05 Komorni orkester RTV Zagreb
 - 20.45 Srečanje z Atijem Sossom
 - 20.55 Kulturni globus
 - 21.10 Glasbena medigra
 - 21.15 Jazz na koncertnem odru

Kropa

14. decembra francoski film JEZIK ZA ZOBE ob 20. uri

15. decembra amer. barvni film V 80 DNEH OKOLI SVETA ob 15. in 19.30

19. decembra zap. nemški film POLINUSKA ob 19.30

Ljubno

14. decembra amer. barvni film OSAMLJENI MASČEVALEC ob 19.30

15. decembra amer. barvni film OSAMLJENI MASČEVALEC ob 16. uri

Podnart

14. decembra slovenski barvni film SREČNO, KEKEC ob 20. uri

15. decembra slovenski barvni film SREČNO, KEKEC ob 10. uri dopoldne

15. decembra amer. barvni film BRATJE KARAMAZOVI ob 16. in 19. uri

Duplica

14. decembra ital. barvni CS film SEDEM IZZIVOV ob 19. uri

15. decembra ital. barv. CS film SEDEM IZZIVOV ob 15., 17. in 19. uri

18. decembra ital. franc. film NA KRIVI POTI ob 17. uri

19. decembra ital. franc. film NA KRIVI POTI ob 19. uri

Radovljica

14. decembra angleški film 39. STOPNICA ob 20. uri

15. decembra angleški barv. film 39. STOPNICA ob 16. in 20. uri, in ob 10. uri dopoldne matineja

14. decembra slovenski barv. film SREČNO, KEKEC ob 17. uri

15. decembra slovenski barv. film SREČNO, KEKEC ob 14. in 18. uri

17. decembra franc. barvni film MISIJA LEONA GAROSA ob 20. uri

18. decembra franc. barvni film MISIJA LEONA GAROSA ob 18. in 20. uri

Kranj »CENTER«

14. decembra ameriški film PSIHO ob 16., 18. in 20. uri, premiera ameriškega barvnega CS filma RAZKOSJE V TRAVI ob 22. uri

15. decembra ameriški film PSIHO ob 14., 16., 18. in 20. uri

16. decembra amer. barvni CS film RAZKOSJE V TRAVI ob 16., 18. in 20. uri

17. decembra amer. barvni CS film RAZKOSJE V TRAVI ob 16., 18. in 20. uri

18. decembra amer. barvni CS film RAZKOSJE V TRAVI ob 16., 18. in 20. uri

19. decembra amer. barvni CS film RAZKOSJE V TRAVI ob 16., 18. in 20. uri

Kranj »STORZIC«

14. decembra franc. barvni VV film PARIZANKA ob 16. uri, premiera angleškega filma TIGROV ZALIV ob 22. uri

15. decembra sovjetski film IVANOVO OTROSTVO ob 10. uri, francoski barvni film PARIZANKA ob 13. in 21. uri, francoski film ROBERTO LA ROCCA ob 15., 17. in 19. uri

16. decembra franc. barvni VV film PARIZANKA ob 16., 18. in 20. uri

17. decembra sovj. barvni film SLEPI MUZIKANT ob 16., 18. in 20. uri

18. decembra angleški film TIGROV ZALIV ob 16., 18. in 20. uri

19. decembra angleški film TIGROV ZALIV ob 16., 18. in 20. uri

Strazisce »SVOBODA«

14. decembra kino predstava odpade

18. decembra sovj. barvni film SLEPI MUZIKANT ob 19. uri

Cerkije »KRVAVEC«

14. decembra kino predstava odpade

15. decembra angleški CS film EKSPRESSO BONGO ob 15. in 19. uri

Naklo

15. decembra ameriški VV film SEVER SEVEROZAPAD ob 16. in 19. uri

gledališče

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE V KRANJU

SOBOTA — 14. decembra ob 19.30 »Proslava 100-letnice zdravniškega društva«

NEDELJA — 15. decembra ob 10. uri URA PRAVLJIC — 9. program, ob 16. uri Nikolić-Backie »SPALNI KUPE 9-10« in »HOTELSKA SOBA 308«, uprizori Oder mladih

TOREK — 17. decembra ob 19.30 Jovanovič »PRIMER TOVARISA KOPRIVICE« za red Tekstilindus — Sava A, gostuje Mestno gledališče ljubljansko

Jesenice »RADIO«

14. do 15. decembra ameriški film PRVI UPORNIK

16. decembra franc. ital. barv. CS film AUSTERLITZ

17. do 18. decembra angleški film VSO DOLGO NOC

19. do 20. decembra nemški barv. film JAZ NISEM KASANOVA

Jesenice »PLAVZ«

14. do 15. decembra angleški film VSO DOLGO NOC

16. do 17. decembra franc. ital. barv. CS film AUSTERLITZ

19. do 20. decembra francoski film LEPA AMERIKANKA

Zirovnica

14. decembra ruski barv. film POVEST O SIBIRSKI ZEMLJI

15. decembra slovenski film TISTEGA LEPEGA DNE

18. decembra franc. ital. barv. CS film AUSTERLITZ

Dovje - Mojstrana

14. decembra slovenski film TISTEGA LEPEGA DNE

15. decembra ruski barvni film POVEST O SIBIRSKI ZEMLJI

19. decembra franc. ital. barv. CS film AUSTERLITZ

Koroška Bela

14. dec. francoski film LEPA AMERIKANKA

15. decembra slovenski barvni film SREČNO, KEKEC

16. decembra angleški film VSO DOLGO NOC

Kranjska gora

13. do 14. decembra slovenski barv. film SREČNO, KEKEC

15. decembra francoski film LEPA AMERIKANKA

19. decembra angleški film VSO DOLGO NOC

Športne prireditve

● KEGLJANJE

V soboto in nedeljo bo na kegljišču turnir v počastitev dneva JLA. Tekmovali bodo invalidi in oficirji. V torek pa bo tekmovalje krožkov in vojakov. Vse prireditve bodo ob 15. uri

● JUDO

V nedeljo ob 10. uri bo v telovadnici gimnazije prvenstvena tekma Triglav : Alpi-na.

● NAMIZNI TENIS

V Ljubljani bo v nedeljo slovensko prvenstvo članov za posameznike.

NEDELJA, 15. decembra

RTV Beograd 11.00 Kmetijska oddaja

RTV Ljubljana 11.30 »Denis in ptiči« — zgodba za otroke

19.00 Sportna poročila

19.10 Zgodba o racaku Donaldu — film iz Dysnejevega sveta

JTV 20.00 TV dnevnik

RTV Ljubljana 20.45 Veliki dan — prireditev 22.15 Poročila

PONEDELJEK, 16. decembra

RTV Ljubljana 10.40 Šolska ura

15.20 Ponovitev šolske ure

17.30 Angleščina na TV

18.00 Poročila

18.05 Risani filmi

RTV Zagreb 18.30 TV v šoli

RTV Ljubljana 19.00 TV obzornik

JTV 19.30 Tedenski športni pregled

JTV 20.00 TV dnevnik

RTV Zagreb 20.30 Lepa Lybette — glasbeni film

RTV Beograd 21.51 Drugi v Oksfordu

22.15 Poročila

SREDA, 18. decembra

RTV Ljubljana 17.30 Ruščina na TV

18.00 Poročila

18.05 Črni konjiček — slikanica

18.20 Pionirski TV studio

19.00 TV obzornik

19.10 Kulturna tribuna

19.35 Reka ognja in ledu — potopisna oddaja

JTV 20.00 TV dnevnik

RTV Ljubljana 20.30 Propagandna oddaja

RTV Zagreb 20.45 Na kraju samem — zabavno glasbena oddaja

RTV Ljubljana 21.45 Operacija Lazarus — zgodba o dr. Kildareju

22.35 Poročila

CETRTEK, 19. decembra

RTV Zagreb 10.00 TV v šoli

RTV Ljubljana 17.30 Angleščina na TV

RTV Beograd 18.00 Poročila

18.05 Slike sveta

RTV Ljubljana 18.30 Reportaži o mehkuzcih in medvedih

RTV Ljubljana 19.00 TV obzornik

RTV Zagreb 19.30 Pesmi in plesi Zagore, Primorja in Dalmacije

RTV Beograd 20.00 TV dnevnik

RTV Zagreb 20.30 Propagandna oddaja

20.45 Pravica gospodarja

— TV film 22.00 Poročila

PETEK, 20. decembra

RTV Ljubljana 17.30 Ruščina na TV

18.00 Poročila

18.05 Kuharski nasveti

18.30 Skozi Iran

19.00 TV obzornik

19.15 Dokumentarni filmi

RTV Beograd 19.30 Glasbena oddaja

JTV 20.00 TV dnevnik

RTV Ljubljana 20.30 »Vlake« — poljski film 22.00 Poročila

Križanka št. 46

Križanka je magična, zato velja prva številka za opis vodoravno, druga pa navpično.

1	2	3	4	5	6
7					⊗
8				⊗	9
10				11	
12		⊗	13		
	⊗	14			
15					

1., 1. danes zelo donosen poklic, 7., 2. gradbeni element, 8., 3. luknjač, pikčast, 12., 5. enaka soglasnika, 9., 14. enaka samoglasnika, 10., 4. pikčast, 13., 11. konec molitve, 14., 9. razprave, 15., 6. kretničar.

Rešitev križanke št. 45

RESITEV križanke št. 45

Vodoravno: 1. presta, 7. repriza, 9. ati, 10. šop, 11. ga, 12. pire, 13. benil, 14. Njasa, 16. kost, 17. RK, 19. ona, 20. par, 21. jetnica, 23. cirkas.

HUMORESKA

Pobožne oči

Pri nas imamo ture, po katerih vozijo potniški, tovorni in brzi vlaki. So vozovi, v katerih potujejo potniki brez vozovnic. Na kratkih progah. Recimo od Ljubljane do Vižmarjev, Škofje Loke do Kranja ali celo dalje.

Na teh in takih postajah izstopajo ljudje, ki so se vozili brez vozovnic. Taki ljudje imajo tudi drugačne navade: oblačijo se v nove obleke, stare pa odlagajo ob enem s starimi grehi... in začenjajo novo življenje s številko. Ne vem, kakšno je življenje s številkami, vem le, da gre za ljudi, ki imajo ali so imeli posla z denarjem iz družbene blagajne.

Spomnimo se le na to ali ono vprašanje!

— Oprostite, kako ste si prisvojili družbeni denar, vpraša sodnik obtoženega Franceta Draginjo.

— Z levo roko.

— Se pravi, da ste levičar.

Ne, nisem... če pišem z levo roko, priznam, da delam napake.

— Zakaj pa potem niste pisali z desno?

— Desna roka v podjetju je bil naš direktor... on je odločal, pa naj on razloži sodišču.

Potniški vlaki vozijo po Sloveniji, Sumadiji, Vojvodini, Bosni, Hrvaški. Povsod imamo pri nas zdaj proge. Ob progah so postaje. Tam vlak obstane. Tu minuto, tam pet, na nekaterih postajah stoji tak vlak leto dni, ali dve... in se spet vrača po nove potnike...

Od poneverjenega denarja bi v letu dni zgradili morda progo, precej dolgo morda, ali cesto do tod in tod ali pa most prek reke, kaj veš...

— Oprostite, odkod vam milijoni v dimniku, vpraša sodnik obtoženca.

— Ne kadim, ne pijem, štedim...

In se prav zares ni pokadilo iz njegovega dimnika, odkar so vpe-ljali radiatorje, televizorje, hladil-nike, štediti se da tedaj tudi pri dimnikih.

Kje se začno domače korenine: prilasčanje tujega denarja?

Nekje je imel fantiček vsak dan v žepu vsotico za kino. Vsak dan pred predstavo je fantiček po pr-stih stopil v staro cerkev — pri-jatelji so ga čakali na dvorišču — vsak dan je fantiček snel s krone, ki jo je imel na glavi kip Avtorite-tete, kovane ali dva — za kino. Nekega dne pa je fantiček zagle-dal nad seboj čuvarja cerkve, dvoje pobožnih oči ga je gledalo in spremljalo njegovo delo. Pa se je fantiček prestrašil, misleč, da je stopil svetnik z oltarja. Od-skočil je, treščil ob cerkveni ste-ber in obležal... Bog ga je kaz-noval, so govorile pobožne oči.

Ljudje, ki krajejo denar iz druž-bene blagajne, krajejo, ker vedo, ker so prepričani, da ni boga...

Nekaj je, kar je močnejše od vsega: kvalifikacije, karakteristi-ke, konkurzi, pravi onile direktor.

»Dobili smo človeka z odličnimi priporočili, odličnega strokovnja-ka... čez 6 mesecev je poneveril 800.000 dinarjev.

— Kako ste ponaredili račune? vpraša sodnik.

— Z indigo papirjem... prizna-va obtoženec.

— Kaj ste naredili s kopijami?

— Uničeval sem jih, indigo ni bil zanič.

Čemu se pišejo odlična priporo-čila? Zato, da bi se iznebili tistih, ki so nezaželeni?

Letos smo srečevali mnogo po-neverb. Mi vedno nekaj srečuje-mo: določeni ljudje s pesmijo vedno nekaj spremljajo, in zdaj je zima, suho listje leži pod drev-jem kot nepošten denar. Zaradi tega so nekateri ljudje žalostni, ko nastopi zima, ko mrzel veter ti-ho kraje list za listom z že ogu-ljenih vaških, trških, mestnih ste-bel.

Morda bi v domači zimi bilo tre-ba nekaj menjati. Na primer tisoč nepoštenjakov za sto, postopoma, sto za enega... In tako dalje.

Vladan Tomić

HOROSKOP

VELJA OD 14. DO 21. DECEMBRA

OVEN (21. 3. — 20. 4.)

NEPRICAKOVAN DOKAZ ljubezni in spoštovanja bo poglobil sim-patijo. Nove okoliščine na delovnem področju povzročijo rahle spore med sodelavci. Darilo precejšnje vrednosti. Za obisk se toplo obleci.

BIK (21. 4. — 20. 5.)

PO-RAZBURKANEM obdobju vedro razpoloženje le prehodnega zna-čaja. V družbi je treba molčati o svojih zadevah, zakaj neprijetne govornice se lahko kaj hitro razširijo in povzročijo sitnosti. Pazi, da te gripa ne spravi v posteljo v času praznovanj.

DVOJČKA (21. 5. — 20. 6.)

NEKA SRCNA zadeva se utegne zelo dobro končati, vendar na pre-vidnost ne pozabi. Več potrpežljivosti s prijatelji in ne rini preveč v ospredje. Več poslušaj in manj govori. Nekdo te za dedka Mraza preseneti.

RAK (21. 6. — 22. 7.)

SLUCAJNO SREČANJE starega prijatelja vzbudi spomine. Na delu zaupaj svojemu »šestemu čutu«. Zlagane novice.

LEV (23. 7. — 22. 8.)

DVOJE POVABIL te malce vznemiri. Oseba, ki ti precej pomeni, bo zaposlena in ne pride na zmenek. Mir pri delu zagotovi šele novica v torek.

DEVICA (23. 8. — 22. 9.)

KREPKO POTEKNES nekoga, se zabavaš, urediš pa tudi družinski spor. Pod podpisom pogodbe se posvetuj z zaupnimi osebami, pa tudi prijateljevih besed ne puščaj v nemar.

TEHTNICA (23. 9. — 22. 10.)

IZREDNA ŽELJA se izpolni, vendar se bo treba marsičemu odpo-vedati. V sredo ugotoviš, da te je neka oseba bolj ljubila, kot je na zunaj kazala. Sorodnica s koristnim nasvetom.

ŠKORPIJON (23. 10. — 22. 11.)

ZA CUSTVENE stike bo ta teden kot nalašč — vendar brez vihra-vosti. Oseba, ki sploh ne ve, kaj bi rada, brenči okoli tebe. Ne obrekuj svojih tekmecev.

STRELEC (23. 11. — 22. 12.)

Z DARILOM se pokaže ljubezen, ki te spravi v dokaj neroden po-ložaj. Petkov doživljaj te spametuje. Z razumom uspeš doma in v službi. V tebi bo nekaj genialnega, ki sprva sproži smeh, kasneje pa priznanje in opravičevanje.

KOZOROG (23. 12. — 20. 1.)

LEPI POGOVORI na toplem in na samem. Nekoga se ti posreči zaplesti v svoje opravke. Po uspehu te razjezi nepotrebno vmešava-nje neke osebe.

VODNAR (21. 1. — 19. 2.)

V SOBOTO prejmeš zaupnico. V tvojo družbo pride sramežljiv človek in mu precej zaupaš. Napovedano veselje odpade. Veselje ob glasbi, denar.

RIBI (20. 2. — 20. 3.)

VSE CENCE v službi se usmerijo drugam. Spominom se nasilno izogneš in se umiriš. V petek obisk, v soboto pospravljanje, v ne deljo odlična družčina. V torek zveš nekaj presunljivega.

Zamudnik

— Kaj, zopet ste zamudili? Zakaj rajši ne hodite neš v službo?